

**UKRAJNA OKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYOS MINISZTERIUMA
II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁLTALJAI MAGYAR EGYETEM**

JÓVÁHAGYTA

a II. Rákóczi Ferenc Kárpáthaljai Magyar Szenátusa
2026. május 27-i 5. számú jegyzőkönyv

Hatályba léptette a rektor 2026. május 28-i 62. számú
rendelete

A Szenátus elnöke: _____ Csernicskó István

**„FÖLDRAJZ”
KÉPZÉSI PROGRAM**

A FELSŐOKTATÁS SZINTJE

Második (mesterképzési) szint

FELSŐOKTATÁSI FOKOZAT

Mesterfokozat

KÉPZÉSI TERÜLET

A Oktatás

SZAK

A4 Középiskolai oktatás

TANTÁRGYI SZAKIRÁNY

A4.07 Középiskolai oktatás (Földrajz)

VÉGZETTSÉG

Mesterfokozat a „Középiskolai oktatás (Földrajz)” szakon

A „FÖLDRAJZ” képzési program

egyeztető lapja

1. Szakfelelős:

Molnár József, a földrajztudományok kandidátusa, docens, a Földrajz és Turizmus Tanszék vezetője

2. A program kidolgozói:

Scsuka Halina, a neveléstudományok doktora, professzor, a Földrajz és Turizmus Tanszék professzora

Fodor Gyula, a földrajztudományok kandidátusa, docens, a Földrajz és Turizmus Tanszék professzora

Gönczy Sándor, PhD, docens, a Földrajz és Turizmus Tanszék docense _____

Izsák Tibor, a földrajztudományok kandidátusa, docens, a Földrajz és Turizmus Tanszék vezetőhelyet-
tese _____

Izsák Szilveszter, a Földrajz képzési program második (mesterképzési) szintű hallgatója

2026. június 16.

3. A Földrajz és Turizmus Tanszék vezetője

_____ Molnár József

2026. június 16.

4. A Tanulmányi Osztály vezetője

_____ Füzesi Zsuzsanna

2026. június 16.

5. A Felsőoktatási Minőségbiztosítási Osztály vezetője

_____ Rác BÉla

2026. június 16.

6. Oktatási-módszertani rektorhelyettes

_____ Berghauer Sándor

2026. június 16.

7. Tudományos és minőségbiztosítási rektorhelyettes

_____ Szakál Imre

2026. június 16.

8. Rektor

_____ Csernicskó István

2026. június 24.

TARTALOM

1.	Preambulum	
2.	Általános tudnivalók	
3.	A képzési program profilja	
4.	A képzési program képzési elemei és logikai sorrendjük	
5.	A felsőoktatás belső minőségbiztosítási rendszerére vonatkozó követelmények	
6.	Szerkezeti-logikai vázlat	
7.	A képzési program alapjául szolgáló normatív dokumentumok jegyzéke	
8.	Mellékletek	

1. PREAMBULUM

Az A Oktatás képzési terület A4.07 Középiskolai oktatás (Földrajz) tantárgyi szakirányának második (mesterképzési) szintű képzési programja a Nemzeti Képesítési Keretrendszer és az adott szak mesterképzési szintjére vonatkozó felsőoktatási standard tervezete alapján készült. A program kidolgozásakor az „Általános középfokú oktatási intézmény tanára” című szakmai standard vonatkozó rendelkezéseit vették alapul; a standardot Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának 2024. augusztus 29-i 1225. számú rendelete hagyta jóvá. A képzési programot az ISCED-F 0114 kód hozzárendelésével összhangba hozták Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának 2025. december 31-i 1734. számú rendeletével.

A képzési program megújított tartalma a Földrajz és Turizmus Tanszék 2026. május 13-i ülésén lett jóváhagyva (2. számú jegyzőkönyv).

A „Földrajz” képzési programot a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem Tudományos Tanácsa megtárgyalta és jóváhagyta a 2026. május 27-i 5. számú jegyzőkönyv szerint.

A képzési programot a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem Földrajz és Turizmus Tanszékének munkacsoportja dolgozta ki az alábbi összetételben:

1. Molnár József (Молнар Йосип Йожефович) – a munkacsoport vezetője, a földrajztudományok kandidátusa (szakterületi kód: 11.00.01), a Földrajz és Turizmus Tanszék vezetője, a képzési program szakfelelőse;
2. Fodor Gyula (Фодор Дюло Дюлович) – a földrajztudományok kandidátusa (szakterületi kód: 11.00.02), a Földrajz és Turizmus Tanszék professzora;
3. Scsuka Halina (Щука Галина Петрівна) – a neveléstudományok doktora (szakterületi kód: 13.00.01), a Földrajz és Turizmus Tanszék professzora;
4. Izsák Tibor (Іжак Тібор Йосипович) – a földrajztudományok kandidátusa (szakterületi kód: 11.00.11), a Földrajz és Turizmus Tanszék vezetőhelyettese;
5. Gönczy Sándor (Генці Шандор Олександрович) – PhD (szakterületi kód: 04.00.01), a Földrajz és Turizmus Tanszék docense;
6. Izsák Szilveszter (Іжак Сільвестер Томашович) – a Földrajz képzési program második (mesterképzési) szintű hallgatója.

Külső érintettek szakvéleményei:

1. Kántor József (Кантор Йосип Йожефович) – a Kárpátalja megyei Ungvári járás Nagydobronyi kistérsége Oktatási, Kulturális, Ifjúsági és Sportosztályának vezetője;
2. Luzsanszka Tetyana (Лужанська Тетяна Юріївна) – a földrajztudományok kandidátusa, docens, a Munkácsi Állami Egyetem Földrajzi és Társadalomtudományi Tanszékének docense;
3. Scsabelszka Valentina (Щабельська Валентина Георгіївна) – a földrajztudományok kandidátusa, docens, a Mihajlo Drahomanov Ukrán Állami Egyetem Földrajz Tanszékének vezetője.

A munkacsoport vezetője
(a képzési program szakfelelőse)

_____ Molnár J. J.

2. ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

A képzési program megújítása az „Általános középfokú oktatási intézmény tanára” című szakmai standard alapján történt, amelyet Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának 2024. augusztus 29-i 1225. számú rendelete hagyott jóvá. A megújítás összhangban áll Ukrajna Miniszteri Kabinetjének „A felsőoktatási és a felsőoktatást megelőző szakirányú képzésben részt vevő hallgatók képzési területei és szakjai jegyzékének módosításáról” szóló, 2024. augusztus 30-i 1021. számú határozatával, valamint Ukrajna „A felsőoktatásról” és „Az oktatásról” szóló törvényeinek követelményeivel.

A „Földrajz” képzési programot a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem Földrajz és Turizmus Tanszékének munkacsoportja dolgozta ki. A program kidolgozásába bevonták a Földrajz és Turizmus Tanszék, valamint a szak oktatási folyamatában részt vevő más tanszékek oktató-kutató munkatársait, továbbá a belső és külső érintetteket. A munkacsoport a normatív dokumentumok változásai, a társadalmi és munkaerőpiaci igények, valamint a belső és külső érintettek javaslatai alapján folyamatosan továbbfejleszti a programot.

A képzési program figyelembe veszi Ukrajna „A felsőoktatásról” szóló törvényének, a Nemzeti Képesítési Keretrendszernek, az általános középfokú oktatási intézmény tanáraira vonatkozó szakmai standardnak, valamint a 014 Középiskolai oktatás szak (tantárgyi szakirányok szerint) mesterképzési szintjére vonatkozó felsőoktatási standard tervezetének követelményeit, és meghatározza:

- a mesterképzés terjedelmét és időtartamát;
- az általános kompetenciákat;
- a szakhoz kapcsolódó szakmai kompetenciákat;
- a programszintű tanulási eredményeket;
- a képzési program kompetenciáinak elsajátításához szükséges tantárgyak (képzési elemek) jegyzékét és terjedelmét.

A képzési program felhasználási területei:

- tantervek és részletes tantervek kidolgozása;
- a tantárgyak és gyakorlatok sillabuszainak, valamint az egyéni feladatok tartalmának összeállítása;
- a hallgatók egyéni tanterveinek kialakítása;
- a felsőoktatás minőségének mérésére szolgáló eszközök kidolgozása;
- a képzési program akkreditációja;
- a szakemberképzés minőségének külső ellenőrzése;
- az A4.07 Középiskolai oktatás (Földrajz) tantárgyi szakirányon tanuló mesterképzéses hallgatók záróértékelése;
- a szak hallgatóinak pályaaorientációja.

A képzési program felhasználói:

- a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem felsőoktatásban részt vevő hallgatói;
- a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem oktatói, akik az A4.07 Középiskolai oktatás (Földrajz) tantárgyi szakirány mesterképzésében oktatnak;

- a záróértékelő bizottságok;
- a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem felvételi bizottsága.

3. AZ A4.07 KÖZÉPISKOLAI OKTATÁS (FÖLDRAJZ) TANTÁRGYI SZAK- IRÁNY MESTERKÉPZÉSI KÉPZÉSI PROGRAMJÁNAK PROFILJA

1. Általános információk	
A felsőoktatási intézmény teljes neve	II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem
A felsőoktatási fokozat és a tantárgyi szakirány megnevezése az eredeti nyelven	Магістр A4.07 Середня освіта (Географія)
A képzési program hivatalos megnevezése	„Földrajz” képzési program
A képzési program megnevezése angolul	Geography
A képzési program megnevezése magyarul	Földrajz
Képzési terület	A Oktatás
Szak	A4 Középiskolai oktatás
Tantárgyi szakirány	A4.07 Középiskolai oktatás (Földrajz)
ISCED-F-kód*	0114
A képzés formái	Intézményi képzés (nappali, levelező)
Az oklevél típusa és a képzési program terjedelme	Oktatási mesterfokozatot tanúsító, egyetlen intézmény által kiállított oklevél; 120 ECTS-kredit; a képzés időtartama: 1 év 10 hónap.
A megszerezhető végzettség	Oktatási mesterfokozat a „Középiskolai oktatás (Földrajz)” szakon.
Képzési ciklus / szint	Ukrajna Nemzeti Képesítési Keretrendszere: 7. szint; QF-EHEA: második ciklus; EQF-LLL: 7. szint.
Előfeltételek	Alapképzést (bachelor), specialista végzettséget vagy mesterfokozatot tanúsító oklevél. Más szakon szerzett korábbi végzettség alapján történő felvétel esetén az Egyetem egyéni tanulmányi útvonalat alakít ki a hallgató számára, és ennek részeként meghatározza a tanulmányi különbséget teljesítésének követelményeit.

* A képzési program besorolása és elhelyezése:

A nemzetközi összehasonlíthatóság, az átláthatóság és az oktatási tartalom pontos azonosítása érdekében a képzési programot az oktatás egységes nemzetközi osztályozási rendszerének (ISCED-F 2013) részletes képzési területéhez sorolták, Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériuma 2025. december 31-i 1734. számú rendeletével jóváhagyott módszertani ajánlásoknak megfelelően.

A mesterképzési képzési program a földrajz magasabb összetettségi szinten történő oktatására készít fel: korszerű módszertanok, oktatási technológiák, értékelés, gyakorlat és elmélyült szaktárgyi-módszertani felkészítés révén.

A kitűzött képzési eredmény (teacher education) és a tantárgyi szakirány alapján a program a 0114 kategóriába tartozik.

Az oktatás nyelvei	Ukrán, magyar, angol.
A képzési program érvényességi ideje	A Nemzeti Felsőoktatási Minőségbiztosítási Ügynökség (HAЗЯBO) 18812. számú akkreditációs tanúsítványa az A4 Középiskolai oktatás (Földrajz) szak Földrajz képzési programjára vonatkozik (programazonosító: 53179). Érvényes 2029. július 1-jéig.
A képzési program leírásának állandó internetes elérhetősége	kme.org.ua/uk/osvitni-programi/
2. A képzési program célja	
Magasan képzett szakemberek felkészítése, akik képesek önálló pedagógiai tevékenységre, valamint kutatási és innovációs jellegű szakmai feladatok ellátására a földrajzoktatás területén, a teljes általános középfokú oktatás különböző szintjeit biztosító intézményekben. A hallgatók felkészítése tanulmányaik folytatására a harmadik, oktatási-tudományos képzési szinten (PhD-program keretében).	
3. A képzési program jellemzői	
A szakterület leírása	A tanulmányok tárgya: az oktatási folyamat megszervezése és biztosítása az oktatási intézményekben; pedagógiai elméletek és koncepciók; a földrajzoktatás módszertana; a Föld földrajzi burka, annak térbeli természeti és társadalmi-gazdasági sokfélesége. Képzési célok: olyan szakemberek felkészítése, akik képesek a földrajzoktatás területén felmerülő összetett feladatok és problémák megoldására, kutatások végzésével és/vagy innovációk megvalósításával, bizonytalan feltételek és követelmények között. A képzési program figyelembe veszi a felsőoktatási intézmény sajátos céljait: a régió versenyképességének és innovációs képességének fejlesztését, valamint két nyelvet – az ukrán és a magyar – elsajátítását és szakmai tevékenységben való alkalmazását. A szakterület elméleti tartalma: a terület alap- és alkalmazott tudományainak korszerű elméleti alapjai, amelyek lehetővé teszik a kutatáshoz és/vagy innovációs tevékenységhez szükséges speciális problémamegoldó készségek kialakítását. Módszerek, eljárások és technológiák: oktatási technológiák és a földrajzi kompetenciarendszer oktatási intézményekben történő kialakításának módszertana; információs és kommunikációs technológiák; a megismerés és a kutatómunka általános tudományos módszerei.

	Eszközök és felszerelések: az oktatási folyamatot szolgáló korszerű információs és kommunikációs eszközök és szoftverek; a tudományos kutatáshoz szükséges speciális laboratóriumi és technológiai berendezések; gyakorlólhelyek.
A képzési program irányultsága	A képzési program a hallgatók elméleti és gyakorlati felkészítésére irányul. A pedagógiai és pszichológiai tantárgyak elméleti ismereteire, a földrajzoktatás módszertanának gyakorlati készségeire, az önálló földrajztudományi kutatás képességére, valamint a kommunikációhoz és együttműködéshez szükséges kompetenciákra épül.
A képzési program és a szakirány fő hangsúlyai	A középiskola felsőbb évfolyamain végzett földrajztanári munkához szükséges szakmai kompetenciák fejlesztése. Kulcsszavak: mesterfokozat, pszichológiai-pedagógiai kompetencia, kompetenciaalapú földrajzoktatás, a földrajzi tudományos kutatás módszertana, pedagógiai mesterségbeli tudás.
A program sajátosságai	A program egyedisége – az intézmény alapításának céljával összhangban – abban áll, hogy felkészíti a pedagógusokat a többnemzetiségű környezetben, magyar tananyelvű iskolákban végzendő munkára. A régióban mintegy 100 magyar tananyelvű iskola működik. A program sajátossága, hogy a képzési elemek oktatása ukrán, magyar és angol nyelven történik. A program a tanulók kutatótevékenységének megszervezésére irányuló gyakorlatot is előír. Ez elősegíti a tantárgy mélyebb megértését, a tudományos kutatói kompetencia fejlesztését, valamint a tanulói kutatómunka megszervezését szolgáló korszerű módszerek elsajátítását.
A végzettek tanulmányi jogai	A végzettek jogosultak: – tanulmányaikat a felsőoktatás harmadik (oktatási-tudományos) szintjén folytatni; – további képzési elemeket tartalmazó oktatási programokhoz, kutatási támogatásokhoz és ösztöndíjakhoz hozzáférni, külföldön is; – a felnőttképzés rendszerében további képesítéseket szerezni.

4. A végzetek elhelyezkedési és továbbtanulási lehetőségei	
Elhelyezkedési lehetőségek	A végzetek szakképzettségüknek megfelelően földrajztanárként dolgozhatnak különböző fenntartású, a középfokú oktatás különböző szintjeit biztosító közoktatási intézményekben (iskolákban, liceumokban, gimnáziumokban stb.). A szakemberek Ukrajna Nemzeti Foglalkozási Osztályozásának hatályos változata szerint az alábbi munkaköröket tölthetik be (ДК 003:2010 FOGLALKOZÁSI OSZTÁLYOZÁS az 1–14. számú módosításokkal; a legutóbbi módosítást Ukrajna Gazdasági Minisztériumának 2024. december 13-i 27751. számú rendelete hagyta jóvá): 2320 – Általános középfokú oktatási intézmény tanára. 2359.2 – A gyermekek tanórán és iskolán kívüli nevelési tevékenységének szervezője.
A munkavégzés jellege	1. Földrajztanári munka a középfokú oktatási intézmények felsőbb évfolyamain és szakiskolákban. 2. Módszertani munka az általános középfokú oktatási intézmények valamennyi típusában. 3. Honismereti tevékenység szervezése.
Továbbtanulás	A végzetek jogosultak tanulmányaikat a felsőoktatás harmadik (oktatási-tudományos) szintjén folytatni, a felnőttképzés rendszerében további képesítéseket szerezni, valamint tanulmányi mobilitásban részt venni.
5. Oktatás és értékelés	
Oktatás és tanulás	Az oktatás a kompetenciaalapú, hallgatóközpontú, gyakorlatorientált és problémaalapú tanulás elveire épül, az önálló tanulás elemeivel kiegészítve. A képzés előadásokat, szemináriumokat és gyakorlati foglalkozásokat, oktatói konzultációval és online tanulási technológiákkal támogatott önálló munkát, tudományos kutatási és pedagógiai gyakorlatot, valamint diplomamunka készítését foglalja magában. Problémaalapú, interaktív, projektalapú, informatikai, önfejlesztő, távoktatási, közösségi és integratív oktatási technológiákat alkalmaznak.
Értékelés	A hallgatók szakmai kompetenciáinak kialakulását ellenőrző és értékelő rendszer tanulmányi eredményeik rendszeres nyomon követésére épül. Ez lehetővé teszi annak megállapítását, hogy milyen mértékben érték el a tervezett tanulási eredményeket.

	Az értékelés a nemzeti négyfokozatú skála (jeles, jó, elégséges, elégtelen), a 100 pontos skála és az ECTS-skála (A, B, C, D, E, F, FX) szerint történik. Az értékelési szempontokat és módszereket a tantárgyi sillabuszokban teszik közzé. Az ellenőrzés és értékelés az alábbiakat foglalja magában: – a képzési program elsajátítását elősegítő pontgyűjtő rendszert, amely a tantervben meghatározott ellenőrzési formáknak megfelelően a hallgatók valamennyi tanórai és tanórán kívüli tanulmányi tevékenységének értékelésére kiterjed; – folyamatos tesztelést; – a gyakorlati feladatok, prezentációk, referátumok és gyakorlati beszámolók ellenőrzését; – szóbeli és írásbeli tantárgyi vizsgákat, illetve beszámolókat; – a diplomamunka megvédésével megvalósuló záróértékelést.
6. A program kompetenciái	
Integrált kompetencia	Képesség összetett oktatási feladatok vagy problémák megoldására, innovációk megvalósításával és/vagy pedagógiai kutatások végzésével, bizonytalan feltételek között.
Általános kompetenciák	3K1. Képesség az ismeretek gyakorlati helyzetekben történő alkalmazására. 3K2. Képesség a digitális oktatási erőforrások, valamint az információs és kommunikációs technológiák szakmai tevékenységben való alkalmazására. 3K3. Képesség az oktatási tevékenység tervezésére és irányítására, az elvégzett munka minőségének biztosítására és értékelésére. 3K4. Képesség a szakmai tevékenység során felmerülő problémák felismerésére és megoldására, a kritikus és önkritikus szemlélet érvényesítésére. 3K5. Képesség új ötletek létrehozására (kreativitás) és megalapozott döntések meghozatalára. 3K6. Képesség oktatási projektek kidolgozására, bemutatására és irányítására, valamint a megvalósítók ösztönzésére a közös cél elérése érdekében.

	3K7. Képesség tudományos-pedagógiai kutatások végzésére, eredményeik előrejelzésére és bemutatására. 3K8. Képesség a tudományos megismerés elveinek és módszereinek alkalmazására a tudományos-pedagógiai tevékenységben. 3K9. Képesség az ukrán nemzeti kultúra és a társadalom multikulturalitásának megbecsülésére, a nemzeti kulturális identitás kialakítására. 3K10. Képesség a civil társadalom értékeinek tudatosítására, valamint az aktív életszemlélet és állampolgári szerepvállalás kialakítására. 3K11. Képesség az államnyelven, idegen nyelven és egy ukrain nemzeti kisebbség nyelvén (magyarul) folytatott folyékony kommunikációra, valamint e nyelvek szakmai tevékenységben való alkalmazására.
Szakmai kompetenciák	ΦK1. Képesség a szakterület és a szakmai tevékenység ismeretének és megértésének elmélyítésére. ΦK2. Képesség innovációk alkalmazására a szakmai tevékenységben. ΦK3. Képesség saját pedagógiai tevékenységének nyomon követésére, valamint az egész életen át tartó szakmai fejlődés szükségleteinek, lehetőségeinek és rendelkezésre álló erőforrásainak meghatározására. ΦK4. Képesség a tananyag modellezésére, a tanulók kulcskompetenciáinak kialakítására és az integrált oktatás megvalósítására. ΦK5. Képesség hatékony módszerek alkalmazására a tanulók önfejlesztésre ösztönzésében, fejlődésük elősegítésére és megalapozott, pozitív önértékelésük kialakítására. ΦK6. Képesség konstruktív és biztonságos együttműködésre az oktatási folyamat résztvevőivel. ΦK7. Képesség a biztonságos és inkluzív oktatási környezet működésének biztosítására. ΦK8. Képesség az akadémiai tisztesség kultúrájának kialakítására a tanulóknál, valamint elveinek betartására a saját szakmai tevékenységben.

IIK1. Képesség az ember és a természeti környezet kölcsönös függésének felismerésére a globális világban; a természetföldrajzi, társadalomföldrajzi, térképészeti, pszichológiai és pedagógiai fogalmi ismeretek és készségek integrálására; az emberiség fenntartható fejlődési stratégiájának megértésére és magyarázatára.

IIK2. Képesség a szakmai tevékenység során a szakirányú földrajzoktatás módszertanához és a tanórán kívüli munkához kapcsolódó feladatok megoldására, amelyek a tanulók kulcs- és tantárgyi földrajzi kompetenciáinak, valamint szakmai szemléletének kialakítását szolgálják.

IIK3. Képesség önálló kutatótevékenység végzésére és a tanulók kutatómunkájának megszervezésére a természeti és társadalmi jelenségek, illetve folyamatok alkalmazott földrajzi kutatásának korszerű módszereivel és technológiáival, az adott oktatási körülményekhez igazodva; a kapott eredmények összegzésére és bemutatására.

IIK4. Képesség a természetföldrajz, az antropogén földrajz, a társadalomföldrajz, a térképészet, a térinformatikai technológiák és a földrajzoktatás módszertana szakterületi ismereteinek elmélyítésére és továbbfejlesztésére. Ezek magukban foglalják a szakmai pedagógiai tevékenység legújabb tudományos eredményeit, és megalapozzák az eredeti gondolkodást, a kutatások végzését és a szakmai problémák kritikus értelmezését.

IIK5. Képesség a nemzetközi és hazai földrajzi oktatási-tudományos térben való tájékozódásra a földrajzi, pszichológiai és pedagógiai ismeretek bővítése és naprakészen tartása érdekében; ezen ismeretek írásbeli, szóbeli és vizuális magyarázatára különböző térbeli szinteken (világ-, regionális, országos és helyi szinten); szakmai munkavégzésre a globális információs környezetben.

IIK6. Képesség a korszerű földrajztudomány, pedagógia, pszichológia és földrajzoktatási módszertan problémáinak megoldását szolgáló speciális készségek elsajátítására, amelyek a tudományos kutatáshoz, valamint az innovatív tudományos és pedagógiai tevékenységhez szükségesek.

	PK7. Képesség a tanulók földrajzi, honismereti, turisztikai vagy más szakmai irányultságú, tanórán kívüli tevékenységének megszervezésére és lebonyolítására.
7. Programszintű tanulási eredmények	
Programszintű tanulási eredmények	PH1. <i>Képes</i> a pszichológiai, pedagógiai, valamint a tantárgyi szakiránynak megfelelő alap- és alkalmazott tudományos ismereteket az oktatási tevékenység gyakorlati helyzeteiben alkalmazni, és elmélyíti szakterületi tudását. PH2. <i>Képes</i> digitális oktatási erőforrásokat, információs és kommunikációs technológiákat használni a szakmai munkához kapcsolódó információkeresésre, -feldolgozásra és -cserére, saját és közösen elért eredmények bemutatására, távoktatás és vegyes oktatás megvalósítására stb. PH3. <i>Megnevezi és ismerteti</i> az oktatási tevékenység irányításának alapelveit, funkcióit, korszerű formáit és módszereit; <i>képes</i> az oktatási tevékenység tervezésére és irányítására, minőségének biztosítására és értékelésére. PH4. <i>Megfogalmazza</i> az oktatási tevékenység területén fennálló problémákat, <i>képes azok kritikus elemzésére, új ötleteket dolgoz ki, érvekkel támasztja alá</i> a lehetséges megoldási módokat, és kritikusan értékeli azok megvalósíthatóságát. PH5. <i>Ismerteti</i> az oktatási projektek kidolgozásának módszertanát, <i>elmagyarázza</i> szakaszaik tartalmát és rendeltetését, <i>elemzi</i> a megvalósítási folyamat irányíthatóságát, és <i>előre jelzi</i> a várható eredményeket. PH6. <i>Meghatározza és jellemzi</i> a tudományos-pedagógiai kutatások alapelveit, törvényszerűségeit és módszertanát; <i>ismerteti</i> a tudományos-pedagógiai kutatás fogalmi és módszertani eszköztárát, és <i>képes</i> a kutatási eredmények bemutatására. PH7. <i>Azonosítja, elemzi és jellemzi</i> a pedagógiai innovációkat, és <i>képes</i> azokat a szakmai tevékenységben gyakorlatilag alkalmazni.

PH8. *Ismerteti* a pedagógiai tevékenység minőségi mutatóit, *elemzi* a belső és külső tényezők lehetséges hatásait, *meghatározza* egyéni szakmai szükségleteit és pedagógiai mesterségbeli tudásának fejlesztési lehetőségeit, valamint *kiválasztja* az egész életen át tartó szakmai fejlődéshez szükséges erőforrásokat.

PH9. *Képes* a tananyag osztályozására, rendszerezésére és összegzésére az oktatási folyamat feltételeinek, a kulcskompetenciák kialakításának és az integrált oktatás igényeinek megfelelően.

PH10. *Megnevezi és elemzi* a tanulók önfejlesztésre ösztönzésének módszereit, és képes gyakorlati megvalósítási tervet kidolgozni az adekvát, pozitív önértékelés és az énidentitás kialakítására.

PH11. *Képes* konstruktív és biztonságos együttműködést biztosítani az oktatási folyamat résztvevőivel.

PH12. *Ismeri és betartja* a biztonságos és inkluzív oktatási környezet működésének feltételeit.

PH13. *Képes* önállóan és csapatban tevékenykedni.

PH14. Saját tevékenységében *értékesíti* az akadémiai tisztesség kultúráját, és képes azt a tanulóknak is kialakítani.

PH15. *Alkalmazza* a tudományos megismerés elveit és módszereit a tudományos-pedagógiai tevékenység problémáinak meghatározására, és *javaslatot tesz* azok megoldására.

PH16. *Képes* az ukrán nép kulturális értékeinek és hagyományainak, valamint a társadalom multikulturalitásának tiszteletére; *kialakítja* ezek tiszteletét a tanulóknak, továbbá az aktív életszemléletet és állampolgári szerepvállalást.

PH17. *Szabatosan kommunikál* az államnyelven, idegen nyelven és egy ukrain nemzeti kisebbség nyelvén (magyarul), és *alkalmazza* e nyelveket szakmai tevékenységében.

IPH1. *Felismeri* az emberek és a természeti környezet kölcsönös függését globális és helyi szinten, és *érti* az emberiség fenntartható fejlődésének stratégiáját.

IPPH2. *Érti* a természetföldrajz, az antropogén földrajz, a társadalomföldrajz, a térképészet, a térinformatikai technológiák, a földrajzoktatás módszertana és a szakirányú földrajzoktatás fogalmi alapjait és fő elméleti-módszertani problémáit a legújabb tudományos eredmények szintjén.

IPPH3. *Kiválasztja* a szakirányú földrajzoktatás módszertanához és a tanórán kívüli munkához kapcsolódó gyakorlati szakmai feladatok megoldási módjait; a különböző típusú oktatási intézményekben *kreatívan alkalmazza* a tanulók kulcs- és tantárgyi földrajzi kompetenciáinak kialakítását szolgáló módszereket.

IPPH4. *Ismeri és alkalmazza* a földrajz fogalmi és koncepcionális rendszerét, valamint a pszichológia, a pedagógia és a földrajzoktatás módszertanának elméleti és empirikus eredményeit. Ez lehetővé teszi a modern földrajz és a földrajzoktatás problémáira vonatkozó különböző nézetek összekapcsolását és összehasonlítását, valamint a kutatómunka megszervezését.

IPPH5. *Indokolja* az alkalmazott földrajzi kutatás, a szakirányú földrajzoktatás és a tanulókkal végzett tanórán kívüli munka korszerű módszereinek és technológiáinak megválasztását; *elsajátította* a földrajzi gyakorlati foglalkozások és az iskolán kívüli munka megszervezéséhez szükséges földrajzi kutatások módszertanát, és *képes* a tanulók kutatómunkájának megszervezésére.

IPPH6. *Kiválasztja* az oktatási folyamat szervezési formáit és módszereit, figyelembe véve a nemzetközi és hazai szintet; *képes* szakmai munkát végezni a globális információs környezetben, valamint megfelelő szakirodalmat és térképészeti műveket kiválasztani.

IPPH7. *Rendelkezik* a korszerű földrajztudomány, pedagógia, pszichológia és földrajzoktatási módszertan problémáinak megoldását szolgáló speciális készségekkel, amelyek a tudományos kutatáshoz, valamint az innovatív tudományos és pedagógiai tevékenységhez szükségesek.

IPPH8. *Kiválasztja, elemzi, bemutatja és terjeszti* a földrajzi információkat különféle írásbeli, szóbeli és vizuális eszközök, térképészeti módszerek, valamint információs és kommunikációs technológiák segítségével.

8. A program megvalósításának erőforrásai

Személyi feltételek	Az oktatási folyamatot az egyetem tanszékeinek oktató-kutató munkatársai biztosítják. Köztük tudományok doktori, kandidátusok, PhD-fokozattal rendelkezők, professzorok és docensek találhatók, akik megfelelő alapvégzettséggel rendelkeznek, a szükséges számú publikációval szerepelnek szakmai és tudásmetriai adatbázisokban nyilvántartott kiadványokban, továbbá aktívan részt vesznek különböző szintű – nemzetközi, országos és regionális – tudományos-gyakorlati konferenciákon. A „Földrajz” képzési program mesterképzésében oktatók végzettsége és/vagy szakmai képesítése megfelel az általuk oktatott képzési elemeknek. Ezt „Az oktatási intézmények oktatási tevékenységének engedélyezési feltételei” 37. pontja határozza meg, amelyet Ukrajna Miniszteri Kabinetjének 2015. december 30-i 1187. számú határozata hagyott jóvá, a 2021. március 24-i 365. számú határozat szerinti változatban. Az oktató-kutató munkatársak tudományos és szakmai aktivitását az igazolja, hogy az utóbbi öt évben legalább négy, szakmai tevékenységükhöz kapcsolódó eredményt teljesítettek. Ennek alapja az oktatási tevékenység engedélyezési feltételeinek 38. pontja, Ukrajna Miniszteri Kabinetjének 2015. december 30-i 1187. számú határozata és a 2021. március 24-i 365. számú határozattal jóváhagyott módosítások szerint. Valamennyi oktató-kutató munkatárs rendszeresen részt vesz továbbképzésen a meghatározott feltételeknek megfelelően, úgy, hogy az utóbbi öt évben szerzett kreditek száma legalább hat legyen.
Tárgyi és technikai feltételek	A „Földrajz” képzési program mesterképzésének tárgyi és technikai feltételei megfelelnek az engedélyezési követelményeknek. Az oktatás multimédiás eszközökkel felszerelt szaktantermekben, a középiskolai földrajzoktatáshoz szükséges eszközök és berendezések használatával, valamint korszerűen felszerelt szaklaboratóriumokban zajlik. Az oktatásra használt helyiségek megfelelnek az egészségügyi és tűzvédelmi előírásoknak. A szociális és lakhatási infrastruktúra, valamint a kollégiumi férőhelyek száma megfelel a követelményeknek.

Információs és oktatásmódszertani feltételek	A „Földrajz” képzési program mesterképzésének információs és oktatásmódszertani feltételei megfelelnek az engedélyezési követelményeknek. A program képzési elemeihez olyan oktatásmódszertani anyagegyüttesek állnak rendelkezésre, amelyek részletes tantárgyi programokat, sillabuszokat, előadásjegyzeteket, a gyakorlati és szemináriumi feladatok megoldásához szükséges módszertani útmutatókat és ajánlásokat, az önálló munkát segítő ajánlásokat, forráskatalógusokat stb. tartalmaznak, elektronikus változatban is. Rendelkezésre állnak továbbá informatikai laboratóriumok, szaktantermek és szaklaboratóriumok, valamint speciális, jogtiszta szoftvercsomagok. A hallgatók szabadon hozzáférhetnek az egyetem hivatalos honlapjának anyagaihoz (www.kmf.org.ua), a vezeték nélküli internethálózathoz, igénybe vehetik az intézmény könyvtári állományát (opac3.brff.mon-guz.hu/en/search), és hozzáférnek elektronikus tanulmányanyagokhoz, időszaki kiadványokhoz és kézikönyvekhez.
9. Tanulmányi mobilitás	
Belföldi kreditmobilitás	A hallgatók belföldi kreditmobilitási programokban vehetnek részt. A tanulmányi mobilitási programok szervezésének és a résztvevők tanulási eredményei elismerésének rendjét a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem „A tanulmányi mobilitáshoz való jog érvényesítésének rendjéről” szóló szabályzata határozza meg (kme.org.ua/mik/minosegiranyitasi_kezikonyv.pdf, 474. o.).

Nemzetközi kreditmobilitás	A hallgatók nemzetközi kreditmobilitási programokban (Erasmus+ stb.) vehetnek részt az Egyetem és más felsőoktatási intézmények között a hallgatói tanulmányi mobilitási programokról kötött megállapodások alapján. A tanulmányi mobilitási programok szervezésének és a résztvevők tanulási eredményei elismerésének rendjét a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem „A tanulmányi mobilitáshoz való jog érvényesítésének rendjéről” szóló szabályzata határozza meg (kme.org.ua/mik/minosegiranyitasi_kezikonyv.pdf, 474. o.).
Külföldi hallgatók képzése	A program nem irányozza elő.
10. A hallgatók záróértékelésének formái	
A hallgatók záróértékelésének formái	A záróértékelés a kompetenciák kialakultsági szintjének értékelésével történik. Formája a diplomamunka nyilvános megvédése, amelynek eredményeként a hallgató <i>oktatási mesterfokozatot</i> szerez a „Középiskolai oktatás (Földrajz)” szakon.
A diplomamunkára vonatkozó követelmények	A diplomamunkának a földrajzoktatás és/vagy a földrajztudomány területén felmerülő összetett szakterületi feladat vagy gyakorlati probléma megoldására kell irányulnia. A munka kutatást és/vagy innováció megvalósítását foglalja magában, bizonytalan feltételek és követelmények között. A diplomamunka tartalmi, terjedelmi és szerkezeti követelményeit a felsőoktatási intézmény határozza meg. A diplomamunka nem tartalmazhat akadémiai plágiumot, kitalált vagy meghamisított adatokat, illetve az akadémiai tisztesség megsértésének más formáit. A mesterséges intelligencia használata megfelelő hivatkozással megengedett. A diplomamunkát a védést követően a felsőoktatási intézmény repozitóriumában teszik nyilvánossá.

A nyilvános védésre (bemutatásra) vonatkozó követelmények	A nyilvános védés során a mesterfokozatra pályázó hallgatónak bizonyítania kell, hogy képes az elvégzett kutatás tartalmát világosan és magabiztosan ismertetni, a kérdésekre érvekkel alátámasztott választ adni, valamint tudományos vitát folytatni. A hallgató előadását a közönség számára megtekinthető prezentációs anyagoknak kell kísérniük. A vizsgabizottság a hallgatók záróértékelése alapján hozza meg a mesterfokozat odaítéléséről, a végzettség megállapításáról és a mesteroklevél kiadásáról szóló döntését. A döntést a vizsgabizottság üléseiről készített jegyzőkönyvek előírászerű elkészítését követően, még aznap kihirdetik.
---	---

4. A KÉPZÉSI PROGRAM KÉPZÉSI ELEMEI ÉS LOGIKAI SORRENDJÜK

A hallgatók előzetes végzettségére vonatkozó követelmények

Mesterfokozat megszerzésére jogosult az, aki a 014 „Középiskolai oktatás (Földrajz)” szakon alapfokozatot (bachelor), specialista végzettséget vagy mesterfokozatot szerzett; más szakon szerzett végzettséggel a szakok közötti átjárást biztosító felvételi eljárás keretében lehet jelentkezni.

A szakmai standardok követelményei

Az A4 Középiskolai oktatás (Földrajz) tantárgyi szakirány képzési programjának kidolgozásakor a 014 Középiskolai oktatás szak (tantárgyi szakirányok szerint) mesterképzési szintjére vonatkozó felsőoktatási standard tervezetét vették alapul. A végzettek kompetenciáinak jegyzékét összehangolták az „Általános középfokú oktatási intézmény alsó tagozatos tanítója”, az „Általános középfokú oktatási intézmény tanára”, valamint az „Alapfokú oktatásban dolgozó tanító (junior specialista oklevéllel)” foglalkozások szakmai standardjában meghatározott általános és szakmai pedagóguskompetenciákkal.

A program terjedelme az ajánlott és választható részek szerint

A képzési program terjedelme 120 ECTS-kredit. Az általános, szakmai és gyakorlati képzésből álló kötelező rész 88 ECTS-kreditet (73%) tesz ki. A hallgatók által választható rész terjedelme 32 ECTS-kredit (27%).

A hallgatók az egész egyetemre kiterjedő képzésieleme-jegyzékből választhatnak tantárgyakat. A választható tantárgyak tájékoztató jellegű jegyzékét a tanszék a tudományos közösséggel, a munkáltatókkal és a hallgatókkal folytatott egyeztetés alapján kiegészítheti.

A program terjedelmének megoszlása a tanulmányi tevékenységek szerint

A képzési elem kódja	A tanulmányi tevékenység megnevezése	Kredit
1. A KÉPZÉSI PROGRAM KÖTELEZŐ KÉPZÉSI ELEMEI		88
1.1. Elméleti képzési blokk		59
OK 1	A pedagógiai tevékenység elmélete és módszertana a középiskola felső (szakirányú) évfolyamain	3
OK 2	Az oktatási tevékenység pszichológiája	3

A képzési elem kódja	A tanulmányi tevékenység megnevezése	Kredit
OK 3	Szociálpedagógia és inkluzív pedagógia	3
OK 4	Ukrán szaknyelv	3
OK 5	A földrajzoktatás elmélete és módszertana a középiskola felső évfolyamain	8
OK 6	A tanulók földrajzi kutatótevékenysége megszervezésének korszerű módszerei és technológiái	3
OK 7	A földrajzi feladatok megoldásának módszertana	3
OK 8	A honismereti és turisztikai tevékenység szervezésének elmélete és módszertana	3
OK 9	A földrajzi tudományos kutatás módszertana és szervezése	4
OK 10	Digitális technológiák a földrajzoktatásban (angol nyelven)	4
OK 11	A földrajztudomány modern koncepciói (angol nyelven)	3
OK 12	A földrajzi folyamatok fizikai alapjai	4
OK 13	Történeti földrajz	4
OK 14	Politikai földrajz	4
OK 15	Az emberiség globális problémái és a fenntartható fejlődés	4
OK 16	A szülőföld földrajza	3
1.2. Gyakorlati képzési blokk		29
OK 17	Pedagógiai gyakorlat a középiskola felső évfolyamain	14
OK 18	Gyakorlat a tanulók földrajzi kutató- és honismereti tevékenységének megszervezéséből	3
OK 19	A diplomamunka elkészítése és megvédése	12
A kötelező képzési elemek összesen:		88
A választható képzési elemek összesen:		32
A KÉPZÉSI PROGRAM TELJES TERJEDELME		120

5. A FELSŐOKTATÁS BELSŐ MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZERÉRE VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK

A követelmények az európai felsőoktatási térség minőségbiztosításának standardjaival és irányelveivel (ESG), valamint Ukrajna „A felsőoktatásról” szóló törvényének 16. cikkével összhangban kerülnek meghatározásra. A felsőoktatás belső minőségbiztosítása a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem belső oktatásminőség-biztosítási rendszeréről szóló szabályzat alapján történik. A szabályzat az intézmény honlapján, a kmf.uz.ua/mik/minosegiranyitasi_kezikonyv.pdf címen, a 248. oldalon található.

A felsőoktatási intézmény oktatási tevékenységének és a felsőoktatás minőségének biztosítását szolgáló rendszer (belső minőségbiztosítási rendszer) az alábbi eljárásokat és intézkedéseket foglalja magában:

- 1) a felsőoktatás minőségbiztosítási elveinek és eljárásainak meghatározását;
- 2) a képzési programok nyomon követését és időszakos felülvizsgálatát;
- 3) a hallgatók, valamint az intézmény oktató-kutató és oktatói munkatársainak évenkénti értékelését;
- 4) az oktatói, kutatói és oktató-kutató munkatársak továbbképzésének biztosítását szakmai gyakorlat vagy öt év alatt hat kredit terjedelmű továbbképzési tanfolyam elvégzésével, illetve doktori értekezés megvédésével;
- 5) valamennyi képzési program esetében az oktatási folyamat megszervezéséhez – beleértve a hallgatók önálló munkáját is – szükséges erőforrások rendelkezésre állásának biztosítását;
- 6) információs rendszerek létrehozását az oktatási folyamat hatékony irányítására;
- 7) a képzési programokra, a felsőoktatási szintekre és a képesítésekre vonatkozó információk nyilvánosságának biztosítását;
- 8) a felsőoktatási intézmény munkatársainak és hallgatóinak tudományos munkáiban előforduló akadémiai plágium megelőzését és feltárását szolgáló hatékony rendszer biztosítását;
- 9) egyéb eljárásokat és intézkedéseket.

A képzési programot a felvételi szabályzatnak megfelelően, a felsőoktatási felvételi eljárás megkezdése előtt közzéteszik az egyetem honlapján.

A képzési program megvalósításáért és a felsőoktatás minőségének biztosításáért a szakot gondozó tanszék vezetője és az adott képzési program felelőse tartozik felelősséggel.

A felsőoktatási intézmény oktatási tevékenységének és a felsőoktatás minőségének biztosítását szolgáló rendszert (belső minőségbiztosítási rendszert) az intézmény kérelmére a Nemzeti Felsőoktatási Minőségbiztosítási Ügynökség értékeli.

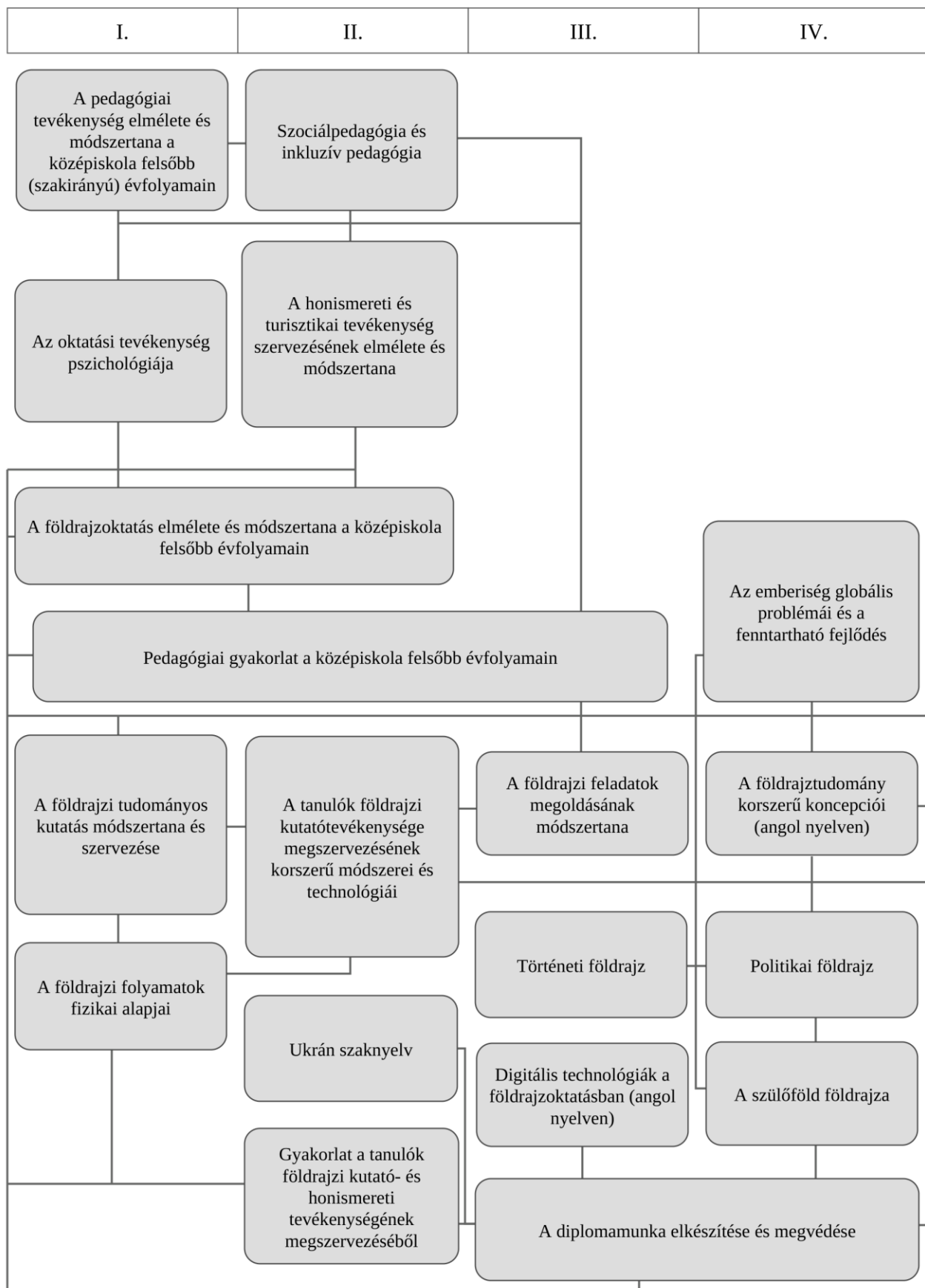
6. SZERKEZETI-LOGIKAI FELÉPÍTÉS

A hallgató tanulmányi tevékenységeinek sorrendje:

Félév	A tanulmányi tevékenységek típusai
I. 30 kredit	Általános képzési tantárgyak – 6 kredit. Szakmai képzési tantárgyak – 13 kredit. Szabadon választható tantárgyak – 8 kredit. Pedagógiai gyakorlat a középiskola felsőbb évfolyamain – 3 kredit.
II. 30 kredit	Általános képzési tantárgyak – 6 kredit. Szakmai képzési tantárgyak – 9 kredit. Szabadon választható tantárgyak – 8 kredit. Pedagógiai gyakorlat a középiskola felsőbb évfolyamain – 4 kredit. Gyakorlat a tanulók földrajzi tudományos kutatótevékenységének megszervezéséből – 3 kredit.
III. 30 kredit	Szakmai képzési tantárgyak – 12 kredit. Szabadon választható tantárgyak – 8 kredit. Pedagógiai gyakorlat a középiskola felsőbb évfolyamain – 7 kredit. A diplomamunka elkészítése – 3 kredit.
IV. 30 kredit	Szakmai képzési tantárgyak – 13 kredit. Szabadon választható tantárgyak – 8 kredit. A diplomamunka elkészítése és megvédése – 9 kredit.

A képzési program szerkezeti-logikai ábrája

Félévek

7. A KÉPZÉSI PROGRAM ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ NORMATÍV DOKUMENTUMOK ÉS EGYÉB FORRÁSOK JEGYZÉKE

1. A felsőoktatásról: Ukrajna 2017. szeptember 5-i 2145-VIII. számú törvénye (legutóbbi módosítás: 2022. március 24-i 2157-IX. számú törvény). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Nemzeti Képesítési Keretrendszer: melléklet Ukrajna Miniszteri Kabinetjének 2020. június 25-i 519. számú határozatához. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
3. Ukrajna Nemzeti Osztályozása: „Foglalkozási osztályozás”, ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#n5>
4. A ДК 003:2010 „Foglalkozási osztályozás” nemzeti osztályozó módosításai: a Gazdasági Minisztérium 2024. december 13-i 27751. számú rendelete. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v7751930-24#n11>
5. A felsőoktatási képzésben alkalmazott képzési területek és szakok jegyzéke: Ukrajna Miniszteri Kabinetjének 2015. április 29-i 266. számú határozata, a 2024. augusztus 30-i 1021. számú határozat szerinti változatban. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>
6. Az oktatás egységes nemzetközi osztályozási rendszere. Oktatási és képzési területek, 2013 (ISCED-F 2013) – A területek részletes leírása. UNESCO, 2013.
7. Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának 2025. december 31-i 1734. számú rendelete a képzési programoknak a felsőoktatási képzés szakjaihoz és az ISCED-F 2013 oktatási osztályozási rendszer részletes képzési területeihez való megfeleltetésére vonatkozó módszertani ajánlások, valamint a felsőoktatási szakok szakterületi leírásainak jóváhagyásáról.
8. A felsőoktatási standardok kidolgozására vonatkozó módszertani ajánlások jóváhagyásáról és hatályba léptetéséről: Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának rendelete a 2020. április 30-i 584. számú változat szerint. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx
9. Az „Általános középfokú oktatási intézmény tanára” című szakmai standard. Jóváhagyta Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának 2024. augusztus 29-i 1225. számú rendelete. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf
10. Az európai felsőoktatási térség minőségbiztosításának standardjai és irányelvei (ESG). URL: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
11. A 014 „Középiskolai oktatás” szak második (mesterképzési) felsőoktatási szintjére vonatkozó standard tervezete. Közzétéve: 2023. március 20. Hozzáférés dátuma: 2023. március 27. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-do->

gromadskogo-obgovorennya-proyekt-standartu-vishoyi-osviti-zi-specialnosti-standartu-vishoyi-osviti-zi-specialnosti-014-serednya-osvita-na-drugomu-magisterskomu-rivni-vishoyi-osviti

12. Az állami (regionális) megrendelések elhelyezésének, a szakok (tantárgyi szakirányok) és specializációk összekapcsolásának, valamint a pedagógusok szakmai képzése felsőoktatást megelőző szakirányú és felsőoktatási intézmények általi odaítélésének egyes kérdéseiről: Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának 2022. november 11-i 1006. számú rendelete.
13. Ukrajna 463-IX. számú törvénye a teljes általános középfokú oktatásról. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>
14. A pedagógusképzés fejlesztésének koncepciója. Jóváhagyta Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának 2018. július 16-i 776. számú rendelete. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
15. Nemzeti fogalomtár, 2014. URL: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf
16. A teljes általános középfokú oktatás állami standardjainak egyes kérdéseiről. Ukrajna Miniszteri Kabinetjének 2020. szeptember 30-i 898. számú határozata. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyizagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
17. TUNING – a speciális (szakmai) kompetenciák és a standardpéldák megismeréséhez. URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>
18. Bulava Leonyid: A 014 Középiskolai oktatás szak standardtervezetéhez és képzési programjaihoz. URL: <http://education-ua.org/ua/component/content/article/19-blogi/tema-1/659-do-proektu-derzhavnoho-standartu-vyshchoyi-osvity-y-rozrobky-osvitno-profesiynikh-prohram-zi-spetsialnosti-014-serednya-osvita>
19. A felsőoktatási minőségbiztosítási rendszer fejlesztése Ukrajnában: tájékoztató-elemző áttekintés. URL: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sistemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf
20. Képzési programok kidolgozása: módszertani ajánlások. URL: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf
21. A felsőoktatási minőségbiztosítási rendszer fejlesztése Ukrajnában: tájékoztató-elemző áttekintés. URL: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sistemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf

MELLÉKLETEK

1. melléklet

A képzési elemek és a programban meghatározott végzeti kompetenciák megfelelési mátrixa

[illegible]

